

Vergaderjaar 2016–2017

31 288

Hoger Onderwijs-, Onderzoek- en Wetenschapsbeleid

Nr. 566

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 december 2016

Van oudsher kunnen religieuze stromingen in Nederland van het Ministerie van OCW een bijdrage krijgen voor het vormgeven van hun ambtsopleiding. Met deze financiële voorziening kunnen zij onderwijs en onderzoek verzorgen met het oog op het opleiden van ambtsvoorgangers. Middels deze brief informeer ik uw Kamer over een wijziging in de financiering van deze ambtsopleidingen. Deze wijziging zorgt voor meer flexibiliteit en synergie tussen de diverse ambtsopleidingen, geeft duidelijkheid over duurzame financiering en draagt bij aan samenwerking en afstemming binnen het theologisch onderwijs in Nederland.

Momenteel ontvangen elf denominaties een bijdrage voor hun ambtsopleiding. Zeven religieuze denominaties krijgen deze bijdrage omdat ze limitatief in de wet werden genoemd.¹ Sinds 2010 is de wet gewijzigd en kunnen ook andere denominaties een bijdrage aanvragen, indien ze aan negen criteria voldoen; dit hebben vier denominaties met succes gedaan.² De huidige wijze van financiering kent enkele belangrijke tekortkomingen. Zo is er een ongelijkheid tussen beide groepen seminaria, zorgen de aanvragen en verlengingsaanvragen voor administratieve lasten en onzekerheid over continuering van de financiering, kan de individuele bijdrage leiden tot versnippering in plaats van synergie en is de seminariebijdrage onvoldoende flexibel. Bij ongewijzigd beleid kan tevens de situatie ontstaan dat de kosten voor de ambtsopleidingen steeds verder toenemen. Ik wil dat met deze wijziging in de financiering van de ambtsopleidingen voorkomen.

¹ De seminaria van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, de Baptisten Unie Nederland, de Oud-Katholieke Kerk van Nederland, de Remonstrantse Broederschap, het Nederlands-Israëlitisch Seminarium, de Bond Vrije Evangelische Gemeenten en de Evangelisch-Lutherse Kerk (in 2004 opgegaan in de Protestantse Kerk in Nederland).

² De ambtsopleidingen van de Islam, het Boeddhisme, het Hindoeïsme en de Orthodoxie.

Op 24 juni en 15 september jl. is een tweetal bijeenkomsten georganiseerd om de wijze van financiering te bespreken met alle betrokkenen. Deze gesprekken hebben duidelijkheid gegeven over de mogelijkheid om de financiering van de ambtsopleidingen te moderniseren op een wijze die bovenstaande tekortkomingen wegneemt en die recht doet aan de unieke identiteit en autonomie van elk seminarie. Doordat de meeste ambtsopleidingen zijn verbonden aan de Vrije Universiteit Amsterdam (VU), is de mogelijkheid ontstaan om de financiering grotendeels vorm te geven als lumpsumvoorziening. Dit draagt bij aan de onderlinge samenhang van de ambtsopleidingen en past bij de profilering van de VU. Van belang is tevens dat de kwaliteitsborging van de ambtsopleidingen wordt gegarandeerd doordat de aan de VU verbonden ambtsopleidingen onder het kwaliteitszorgsysteem van de VU vallen. Voor de drie ambtsopleidingen verbonden aan de Universiteit Utrecht (UU) en de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) is een maatwerkoplossing gevonden.

De wijziging van de seminariebijdrages krijgt als volgt vorm:

- De VU ontvangt vanaf 2017 structureel een bedrag van circa € 1,7 mln euro in de rijksbijdrage. Dit bedrag is gebaseerd op de bijdragen die de seminaria aan de VU momenteel nog individueel krijgen onder de huidige regeling en wordt jaarlijks indien van toepassing aangepast voor loon- en prijsbijstellingen.
- De VU zet zich samen met de denominaties in voor een dekkend aanbod aan ambtsopleidingen in Nederland, voor bestaande en eventuele nieuwe ambtsopleidingen. De inzet van de lumpsum doet recht aan de bestaande activiteiten van de seminaries verbonden aan de VU en geschiedt in goed overleg tussen de VU en de denominaties. De VU zal hier kaders voor opstellen met de betrokken denominaties.
- Seminaries behouden eigenaarschap over hun onderwijs en onderzoek. Het staat hen vrij om zich in de toekomst eventueel te verbinden aan een andere onderwijsinstelling dan de VU, maar niet met medeneming van individuele financiering. De wijziging wordt over 5 jaar geëvalueerd. De VU is verantwoordelijk voor de academische kwaliteitswaarborging van de aan haar verbonden ambtsopleidingen en hanteert daarvoor het kwaliteitszorgsysteem dat de VU voor alle opleidingen gebruikt. Waar mogelijk worden ambtstrajecten geïntegreerd in geaccrediteerd WHW-onderwijs.
- Voor het seminarie van de Oud-Katholieke Kerk geldt dat het verbonden is aan de UU. De ambtsopleiding van de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten is verbonden aan de Protestantse Theologische Universiteit; die van de voormalige Evangelisch-Lutherse Kerk is in de opleiding van de PThU opgegaan. De financiering van deze drie ambtsopleidingen blijft ongewijzigd om recht te doen aan hun keuze zich te verbinden met respectievelijk de UU en PThU.
- De huidige regeling voor individuele seminariebijdrages, zoals verwoord in de Kamerbrief van 2 juli 2010 (Kamerstuk 31 821, nr. 80), vervalt.

Met deze wijziging is een belangrijke stap gezet om de financiering van de ambtsopleidingen effectiever, eerlijker en duurzamer te maken.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker